

"MOST LIKELY THE FORM OF GOVERNMENT ON MARS WOULD BE A DIRECT DEMOCRACY, NOT REPRESENTATIVE." - ELON MUSK

Mennesker har i flere generasjoner latt seg fascinere av romkappløp, månelandinger og utforsking av verdensrommet. Fortellinger om astronauter, romvesener og intergalaktiske kriger har engasjert filmelskere og bokentusiaster i hele verden. Drømmen om å gjøre menneskeheten til en interplanetarisk art er ikke ny, men det er først og fremst de teknologiske utfordringene som har stått i fokus. I løpet av vår levetid er det ikke usannsynlig at vi vil være vitne til at mennesker reiser til, og potensielt bosetter seg, andre steder enn på jordkloden. Uansett om mennesker kommer til å bo i romkapsler i bane rundt jorden, på månen eller i kolonier på Mars, er det interessant og viktig å tenke over hvordan disse samfunnene kan fungere og gi menneskene som er involvert gode og trygge liv. Det vil være nødvendig med nye og tilpassede administrative strukturer, lover og sosiale regler for å unngå konflikter og livstruende situasjoner. Først vil man sannsynligvis kopiere disse strukturene fra jorden, men etterhvert vil det kanskje utvikles nye måter å leve sammen på tilpasset det nye miljøet.

Hvilke typer samfunn som er mulig, henger sammen med hvilke mennesker som reiser, hvilke motiv de har for å reise, hvor de bosetter seg og om bosetningen er permanent. Hvem som leder an det i nye romkappløpet, kan også få stor betydning, enten det er en nasjonal eller internasjonal romorganisasjon, et privat selskap eller flere på en gang. De første som forlater jorden, vil mest sannsynlig bli valgt med utgangspunkt i spesielle egenskaper og ferdigheter, slik som relevant utdanning, fysisk og emosjonell robusthet, samarbeidsevne etc. Prislappen for en billett vil være høy, og personer som velger å dra, vil mest sannsynlig være profesjonelle på oppdrag av en arbeidsgiver eller rike romturister. Mennesker med funksjonshemninger, kroniske sykdommer, psykiske lidelser eller ekstreme politiske og religiøse synspunkter vil sannsynligvis ikke bli prioritert av hensyn til koloniens trygghet og trivsel. Det er mulig å tenke seg at en koloni ikke vil ha noen arbeiderklasse, men at alle krevende og manuelle oppgaver vil utføres av roboter og maskiner.

Kolonisering innebærer å få barn på det nye hjemstedet, og faren for innavl vil være høyst reell i en liten koloni. For hvert ekstra menneske vil det også være nødvendig å øke utvinningen av oksygen og vann og produksjon av mat. Det er lite som kan overlates til tilfeldighetene, noe som kan skape utfordringer knyttet til individuell frihet og rettigheter. Utfordringer knyttet til fysisk og psykisk helse, alderdom og velferd må sannsynligvis løses på andre måter enn på jorden. Mennesker som vokser opp utenfor jorden, vil ikke nødvendigvis kunne reise hit om de skulle ønske det. En kombinasjon av ulik tyngdekraft og en annen bakterieflora vil kunne være både ubehagelig og potensielt farlig å utsette seg for.

Det kan tenkes at kolonien gradvis vil utvikle seg til et samfunn hvor de opprinnelige hierarkiske strukturene som hører til en romferd ikke lenger vil fungere optimalt. Samtidig vil konflikter og dårlig samarbeid i ugjestmilde miljø kunne få fatale følger for hele samfunnet. Samhandling med mennesker på jorden kan også bli utfordrende dersom avstanden er stor og det tar tid før beskjeder kommer frem. Dersom menneskene i en koloni er avhengig av ressurser fra jorden eller vice versa, kan det oppstå interessekonflikter. Det er ikke sikkert annen- og tredjegerasjons kolonister ønsker å underkaste seg jordiske lover i det hele tatt. Dersom mennesker forlater jorden på grunn av store ødeleggelser, ressursmangel, global oppvarming eller andre katastrofer, vil prosessen med å velge hvem som får reise, kunne skape konflikt. Begeistringen over å ha skapt et trygt og nytt hjemsted i verdensrommet kan raskt endre seg til sjokk og misnøye over at man har skapt en redning forbeholdt en utdannet og frisk elite.

Kilder til inspirasjon

The United Nations Office for Outer Space Affairs: Space Law

<https://www.unoosa.org/oosa/en/ourwork/spacelaw/index.html>

Bruhns & Haqq-Misra: A Pragmatic Approach to Sovereignty on Mars

<https://arxiv.org/ftp/arxiv/papers/1511/1511.05615.pdf>

BBC: Building a new society in space

<https://www.bbc.com/future/article/20130318-building-a-new-society-in-space>

Eirik Newth: Fem måter en Mars-koloni kan styre seg selv på

<https://www.newth.net/mars/fem-mater-en-mars-koloni-kan-styre-seg-selv-pa/>

Romkapsel: Skal vi sende bulldozere til Mars uten å tenke oss om først?

Vi snakker med rom-etiker Andrea Owe

<https://www.romkapsel.no/uncategorized/episode-017-skal-vi-sende-bulldozere-til-mars-uten-a-tenke-oss-om-forst-vi-snakker-med-rom-etiker-andrea-owe/>

Newsy: What kind of society would a Mars colony be?

<https://www.youtube.com/watch?v=r4yHN1BYAwM>

Recode: Martian Democracy | Elon Musk, SpaceX | Code Conference 2016

<https://www.youtube.com/watch?v=1Bfi2AcGrTY>

NBS News: Jeff Bezos foresees a trillion people living in millions of space colonies.

<https://www.nbcnews.com/mach/science/jeff-bezos-foresees-trillion-people-living-millions-space-colonies-here-ncna1006036>